

„... az egyenlőtlenségek átörökítésében nem pusztán a pénzben kifejezhető anyagi javak generációk közötti átruházása a fontos. Valójában az egyenlőtlenségeket örökíti át az oktatási rendszer is, amikor annak egyes szegmensei – például a magas tandíjak miatt – zárt piacként funkcionálnak. Ezt az utat először az Egyesült Államok járta be, de ma már a világ nagyon sok országában tandíjat kell fizetni a szülőknek – már ha képesek erre. Az ebből adódó egyenlőtlenséget azzal sem lehet kiküszöbölni, hogy a felvételi eljárás során az intézmény – legyen az akár óvoda vagy egyetem – igyekszik minél nagyobb súllyal figyelembe venni a csemete szellemi és pszichológiai érettségét, tudását, kommunikációs képességét stb. Számtalan vizsgálat igazolja ugyanis, hogy a magasabban képzett, magasabb jövedelmű szülők gyermekei az efféle versenyben is szinte behozhatatlan előnyben vannak a társadalmi ranglétra alján lévő szülők gyermekeivel szemben.

Az Egyesült Államokban nagy irodalma van az egyenlőtlenségek azon fajtájának, amely a családszerkezettel, ezen belül pedig a párválasztási szokások változásával függ össze. A lényegretekintve itt egy évszázadok óta ismert jelenségről van szó, arról, amit a magyar népnyelv valaha úgy hívott, hogy „suba a subához, guba a gubához”. [...] Manapság nem erről a tradicionális képletről van szó, hanem arról, hogy a nők egyenjogúsága következtében Amerikában – és persze más fejlett országokban, így Magyarországon is – lényegesen megnőtt a társadalomban a diplomás fiatal nők aránya, ennek nyomán pedig egyre nagyobb a statisztikai valószínűsége annak, hogy hasonló végzettségű emberek kötik össze életük szekerét. És így lesz ebből szétszakadó társadalom: a diplomások egyre többet keresnek a rosszabbul képzettekhez képest, plusz a diplomás nők többet dolgoznak, mint az alacsonyabb végzettségűek. Számos amerikai és brit vizsgálat bizonyítja, de ezt támasztják alá a hazai tapasztalatok is, hogy az olyan családokban, ahol a szülők, sőt esetleg már a nagyszülők is diplomások, ott a gyermekek számára az első naptól kezdve nemcsak az anyagi feltételek sokkal kedvezőbbek (sokkal magasabb az egy főre jutó pénzjövedelem), de a szülők a gyermekeik szellemi pallérozására is több időt fordítanak. Mint ahogyan kis túlzással az egyik amerikai cikk megfogalmazta: a diplomás apukák már a játszótéren is Arisztotelészről beszélgetnek öt éves csemetéjükkel.”